

DEBRECENI EGYETEM
GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI TANÁCS

***KARI TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI
KONFERENCIA***

REZÜMÉ KÖTET

Debrecen, 2018. április 25.

*A konferencia az EFOP-3.6.3-VEKOP-16-2017-00007 azonosító számú
„Tehetségből fiatal kutató” – A kutatói életpályát támogató tevékenységek
a felsőoktatásban c. projekt támogatásával valósult meg.*

A konferencia fővédnöke:

Prof. Dr. Petó Károly
dékán

Szerkesztette:

Dr. Dajnoki Krisztina
Héder Mária
Dr. Szöllősi László

A KONFERENCIA PROGRAMJA

- 8.00 ZÁRT ÜLÉS** (TVK épület Tanácsterem)
Tájékoztató a bíráló bizottságok elnökei és titkárai részére
- 8.30 MEGNYITÓ** (TVK épület, 104. előadó)
Prof. Dr. Pető Károly dékán
- 8.45 SZÜNET**
- 9.00 – 12.00 TAGOZATI ÜLÉSEK**
- 12.00 EBÉD** (Kazánház)
A diákkörös hallgatók, a konzulensek, a bíráló bizottsági tagok és a meghívott vendégek számára.
- 13.00 ZÁRT ÜLÉS** (TVK épület Tanácsterem)
A bíráló bizottságok elnökei és titkárai részvételével.
- 15.00 EREDMÉNYHIRDETÉS ÉS A KONFERENCIA ZÁRÁSA**
(TVK épület 104. előadó)
levezető elnök: *Dr. Dajnoki Krisztina* kari TDT elnök
díjakat átadja: *Prof. Dr. Pető Károly* dékán
zárszó: *Prof. Dr. Popp József* tudományos dékán-helyettes

KERESKEDELEM-MARKETING ÉS TURIZMUS TAGOZAT
(TVK 012. előadó)

Bíráló Bizottság:

Elnök: **Dr. Polereczki Zsolt**, egyetemi docens
Társelnök: **Gyarmati Gábor**, alapító-tulajdonos (Szinapszis Kft.)
Titkár: **Ladányi Krisztina**, doktorandusz
Tagok: **Dr. Müller Anetta**, egyetemi docens
Árváné dr. Ványi Georgina, adjunktus
Dr. Kontor Enikő, adjunktus
Vargáné dr. Csobán Katalin, adjunktus

Előadók:

09:00 **Balsa-Budai Nikolett**

Vállalkozásfejlesztés MSc II. évfolyam

Az önkéntes egyszerűsítők fogyasztási magatartásának vizsgálata debreceni egyetemisták körében

Konzulensek: Prof. Dr. Szakály Zoltán, egyetemi tanár
Kovács Bence, doktorandusz

09:20 **Barna Fédra Kinga**

Vállalkozásfejlesztés MSc II. évfolyam

A fenntartható élelmiszer-fogyasztás megjelenése alternatív étrendet követők körében

Konzulensek: Prof. Dr. Szakály Zoltán, egyetemi tanár
Bauerné Dr. Gáthy Andrea, adjunktus

09:40 **Fodor Márk**

Gazdasági agrármérnöki MSc II. évfolyam

Fogyasztói szokások vizsgálata hal és haltermékek piacán

Konzulens: Prof. Dr. Szakály Zoltán, egyetemi tanár

10:00 **Jenei Eszter**

Nemzetközi gazdálkodási BA II. évfolyam

Versenyképes magyar borok a világpiacon

Konzulens: Márkus Ádám, ügyvivő-szakértő

10:20 **Kesjár Szilvia**

Vállalkozásfejlesztés MSc II. évfolyam

Az innovációs folyamat közösségi ötletbörzével történő menedzselése

Konzulens: Dr. Soós Mihály, adjunktus

10:40 **Kiss Noémi Ibolya**

Kereskedelem és marketing BA III. évfolyam

Veszélyben az édesvízkészlet-jövőképzünk és lehetőségeink

Konzulens: Bauerné Dr. Gáthy Andrea, adjunktus

11:00 **Sánta Ádám Kálmán**

Vállalkozásfejlesztés MSc II. évfolyam

A gazdaságfejlesztési tevékenység hatása Debrecen turizmusára és kapcsolata a turisztikai fejlesztésekkel, applikációkkal

Konzulens: Dr. Könyves Erika, egyetemi docens

PÉNZÜGY-SZÁMVITEL ÉS VÁLLALATGAZDASÁGTAN
TAGOZAT
(TVK 104. előadó)

Bíráló Bizottság:

Elnök: **Prof. Dr. Nábrádi András**, egyetemi tanár
Társelnök: **Deák Gábor**, ügyvezető, okleveles könyvvizsgáló
(Forgatókönyv Kft.)
Titkár: **Dorogi Dóra Anikó**, doktorandusz
Tagok: **Dr. Becsky-Nagy Patrícia**, egyetemi docens
Dr. Szűcs István, egyetemi docens
Dr. Bittner Beáta, adjunktus
Dr. Rózsa Attila, adjunktus

Előadók:

09:00 **Csiszár Dorottya**

Pénzügy és számvitel BA III. évfolyam

*A nemzetközi befektetői szemlélet Nemzetközi Pénzügyi
Beszámolási Standardokban (IFRS) történő érvényesülésének
bemutatása a Magyar Telekom Nyrt. és a Telenor ASA szabad
cash flow módszerrel történő vállalatértékelésén keresztül*

Konzulens: Dékán Tamásné Dr. Orbán Ildikó, egyetemi docens

09:20 **Erdős Adél Dorottya**

Vállalkozásfejlesztés MSc I. évfolyam

*Eltérő tartástechnológiájú tojástermelő üzemek összehasonlító
gazdasági elemzése*

Konzulensek: Dr. Szöllösi László, egyetemi docens

Molnár Szilvia, doktorandusz

09:40 **Kádár Szilárd**

Nemzetközi gazdaság és gazdálkodás MA I. évfolyam

*A konvencionális és ökológiai gazdálkodás környezeti
hatásainak összehasonlítása anyagáramelemzéssel*

Konzulens: Dr. Dombi Mihály, adjunktus

10:00 **Kerezi Dóra**

Számvitel MA II. évfolyam

A kiegészítő melléklet szerepe a vállalati döntéshozatal támogatásában

Konzulensek: Dr. Fenyves Veronika, egyetemi docens
Dr. Tarnóczy Tibor, egyetemi docens

10:20 **Kósa Adrienn**

Vállalkozásfejlesztés MSc II. évfolyam

A Grabowsky Kft. stratégiai terve

Konzulens: Dr. Gál Tímea, adjunktus

10:40 **Nagy Dávid**

Gazdasági agrármérnöki MSc II. évfolyam

Biogáz-üzemi pelletgyártás gazdasági elemzése

Konzulens: Prof. Dr. Bai Attila, egyetemi tanár

11:00 **Ghulam, Raza**

Agribusiness MSc II. évfolyam

Value Chain Analysis of Apricot in Relation to Post-Harvest Losses – A Case of Gilgit-Baltistan, Pakistan

Konzulens: Dr. Horváth Péter, adjunktus

VEZETÉS-SZERVEZÉS ÉS SPORTMENEDZSMENT TAGOZAT
(TVK 010. előadó)

Bíráló Bizottság:

Elnök: **Prof. Dr. Berde Csaba**, egyetemi tanár
Társelnök: **Dékán Tamás**, gazdasági igazgató (Debreceni Sportcentrum Kft.)
Titkár: **Szondi Réka**, doktorandusz
Tagok: **Dr. Biró Melinda**, egyetemi docens
Dr. Erdey László, egyetemi docens
Dr. Szabados György Norbert, egyetemi docens
Dr. Gergely Éva, adjunktus

Előadók:

09:00 **Balogh Dóra**

Vezetés és szervezés MA II. évfolyam

***A személyiség és az érzelmi intelligencia vizsgálata a
pályaorientáció és a munkaértékek szempontjából***

Konzulensek: Dr. Ujhelyi Mária, egyetemi docens

Nyul Balázs, piacelemző

09:20 **Borók Orsolya**

Sportszervező BA III. évfolyam

***Mentális felkészítés hiánya a hazai, versenyszinten sportoló
fiatalok körében***

Konzulens: Dr. Bácsné dr. Bába Éva, egyetemi docens

09:40 **Boros József**

Vállalkozásfejlesztés MSc II. évfolyam

***A munka magánélet egyensúly szerepe a kutatói pálya
választásában – Vizsgálat a Debreceni Egyetem
Gazdaságtudományi Karán***

Konzulens: Dr. Kun András István, egyetemi docens

10:00 **Dobi Bernadett**

Sportszervező BA III. évfolyam

***A mindennapos testnevelés implementációja a Bocskai István
Tagintézményben***

Konzulens: Dr. Bácsné dr. Bába Éva, egyetemi docens

10:20 **Juhász Bernadett**

Sportszervező BA III. évfolyam

A kézilabda utánpótlás nevelésének fejlődése Magyarországon

Konzulens: Dr. Bácsné dr. Bába Éva, egyetemi docens

10:40 **Pártos Zsófia**

Nemzetközi gazdálkodási BA III. évfolyam

A brexit és Gibraltár: az 50. cikk hatása a brit tengerentúli területre

Konzulens: Dr. Sigér Fruzsina, adjunktus

11:00 **Alhendi, Osama**

MA in International Economy and Business II. évfolyam

The impact of English education quality on enhancing sustainable

Konzulens: Tóth Eszter, ügyvivő-szakértő

DETEP TAGOZAT
(TVK 013. előadó)

Bíráló Bizottság:

Elnök: **Dr. Felföldi János**, egyetemi docens
Titkár: **Kerekes Vivien**, doktorandusz
Tagok: **Dr. Pfau Christa Sára**, adjunktus
Dr. Pierog Anita, adjunktus

Előadók:

09:00 **Dara Lilla Csenge**

Vállalkozásfejlesztés MSc II. évfolyam

***Utánpótlás kosárlabdázók profivá válása az EYBL
hozzájárulásával***

Konzulensek: Dr. Bácsné dr. Bába Éva, egyetemi docens

09:20 **Dombi Krisztina**

Gazdasági agrármérnöki MSc II. évfolyam

Generációváltás a mezőgazdaságban, a Hajdúnánási járáson

Konzulens: Dr. Horváth Péter, adjunktus

09:40 **Novák Ádám**

Sportközgazdász MA I. évfolyam

***A sportszer forgalmazók nemzetközi és hazai piacának
jellemzése***

Konzulens: Dr. Bácsné dr. Bába Éva, egyetemi docens

10:00 **Ricz Sándor**

Növényorvos MSc (MÉK) I. évfolyam

***Agronómiai és ökonómiai elemzése a Tedej Zrt.
Kukoricatermesztésének***

Konzulens: Prof. Dr. Pepó Péter, egyetemi tanár

10:20 **Uzonyi Antal**

Gazdasági agrármérnöki MSc II. évfolyam

***A közvetlen kifizetések vizsgálata a hajdúböszörményi
gazdálkodók körében***

Konzulens: Dr. Horváth Péter, adjunktus

TDK PÁLYAMUNKÁK ÖSSZEFOGLALÓI

THE IMPACT OF ENGLISH EDUCATION QUALITY ON ENHANCING SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN HUNGARY

Szerző: Alhendi, Osama, MA II. évfolyam

Konzulens: Tóth Eszter, ügyvivő-szakértő

Quality education is the 4th goal out of 17 Sustainable Development Goals (SDG). Education is a necessary factor for the achievement of all SDGs. Quality education can be enhanced through the presence of high English language proficiency in the country. According to literature and statistics, education systems which adopt English language enjoy higher quality education than others, because it is the common language of researches, technology and businesses. On the level of economies, English language proficiency in the society has many positive economic side-effects. For example, English can highly support ease of doing business, percentage of FDI from English-speaking countries, gross income per capita, etc. (Pinon-Haydon, 2010). As a result, English language proficiency index (EPI) is very important for the achievement of sustainable development.

This study focuses on the EPI in Hungary and whether its rank reflects the reality or not. According to Education First EPI ranking, Hungary's rank is 19 out of 80 countries worldwide. The research focuses on the following: Hungarian education policies, English language education and their effect on the country's development; English language as a medium of instruction and the development in Hungary and international students and intercultural communication with local students.

To answer these questions, the adopted methodologies were the following: survey targeting foreign students in Debrecen. The survey's aspects are language barrier, intercultural communication and social integration. Besides that, the study is supported by interview with an expert in this field. In addition, the study included reliable primary source such as World Bank, IMF, European Commission, etc.

According to the feedbacks Hungary has lower EPI than its current official rank (19). Most of the surveyed respondents have complained about language barriers and lack of intercultural communication between foreigners and locals. On the business side low level of EPI in the society may affect foreign direct investment, economic and financial transactions.

In order to enhance the proficiency of the country decision makers should adopt effective rules and policies. Based on my research I have added some recommendations at the end of my study.

A SZEMÉLYISÉG ÉS AZ ÉRZELMI INTELLIGENCIA VIZSGÁLATA A PÁLYAORIENTÁCIÓ ÉS A MUNKAÉRTÉKEK SZEMPONTJÁBÓL

Szerző: Balogh Dóra, MA II. évfolyam
Konzulensek: Dr. Ujhelyi Mária, egyetemi docens
Nyul Balázs, piacelemző

A 21. században megfigyelhető az emberi tőke felértékelődése, a szervezetpszichológia is régóta foglalkozik a személyiség és a munka kapcsolatával. Egyre több toborzási folyamat során kerülnek előtérbe az egyén személyiségét, személyes kompetenciáit felmérő tesztek, egyre nagyobb hangsúlyt kap az interjúk során a jelölt, mint ember megismerése. Mind arra törekszünk, hogy megtaláljuk a legjobban hozzánk illő, számunkra ideális munkát. Ám sajnos sok fiatal pályakezdő szembesül azzal a problémával, hogy maga sem biztos abban, hogy milyen területen képzelel el karrierjét, milyen munkakör illene hozzá igazán.

Dolgozatom célkitűzése, hogy felmérjem, hogy a pályakezdés előtt álló fiatalok mely személyiségjellemzői gyakorolnak hatást a munkával kapcsolatos elképzeléseikre, mely szakterületek lehetnek a legmegfelelőbbek az eltérő személyiségjegyekkel bíró munkavállalók számára.

Ennek megvalósításához a szakirodalmi elemzés után kérdőíves felmérést végeztem a Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Karának mesterszakos, nappali tagozatos hallgatói körében. A személyiség vizsgálatához a Big Five modellt és egy érzelmi intelligencia tesztet használtam, az érdeklődési irányok felméréséhez Holland RIASEC-modelljét alkalmaztam, a munkaértékek feltérképezéséhez pedig a Super-féle munkaértékeket vettem alapul. Az elemzéseket statisztikai módszerek (próbák, kapcsolatvizsgálatok, regresszió, klaszteranalízis, faktoranalízis) segítségével végeztem.

Megfigyeléseim alapján az extrovertáltabb egyének szívesebben dolgoznának magasabb szintű személyes kompetenciákat igénylő munkakörökben, közösségi vagy szervezői területen, míg a tudatosabbakat vonzotta az elemzői és hagyományos terület is. Az összefüggések a preferált munkaértékekben is megmutatkoztak. A nyitottabb, barátságosabb egyéneknek fontosabbak voltak az emberi kapcsolatokhoz köthető munkaértékek, míg mások a végzett munkára irányuló értékeket preferálták jobban.

Ezek alapján az egyének érdeklődési irányát és munkaértékeit nagyban meghatározta az, hogy ki mennyire volt emberközpontú, de egyéb tényezők is mutattak szignifikáns kapcsolatot.

Kutatásom végétével úgy gondolom, hogy a személyiség vizsgálata a pályaválasztási tanácsadás és a toborzás során is fontos kell, hogy legyen, hiszen előrejelzője lehet a munkahelyi elégedettségnek és a teljesítménynek, valamint segíthet meghatározni azt, hogy mivel lehet az egyes egyéneket a leghatékonyabban motiválni.

AZ ÖNKÉNTES EGYSZERŰSÍTŐK FOGYASZTÁSI MAGATARTÁSÁNAK VIZSGÁLATA DEBRECENI EGYETEMISTÁK KÖRÉBEN

Szerző: Balsa-Budai Nikolett, MSc II. évfolyam
Konzulensek: Prof. Dr. Szakály Zoltán, egyetemi tanár
Kovács Bence, doktorandusz

A fenntarthatóság és a fenntartható fogyasztás évek óta központi téma a kutatók számára. Egyre kevésbé vitatható ugyanis, hogy a jövőben olyan környezeti, társadalmi és gazdasági kihívásokkal kell szembenéznünk, amelynek megoldásához szükséges lesz a fogyasztói szemléletváltás. Kutatásomban egy olyan szegmens életmódját vizsgálom, akik fogyasztásuk során figyelembe veszik a fenntarthatóság mindhárom (gazdasági, társadalmi és környezeti) szempontját is. Ez a szegmens az önkéntes egyszerűsítők csoportja, más néven a LOVOS (Lifestyle of Voluntary Simplicity) szegmens. Az önkéntes egyszerűsítők, egy olyan fogyasztói csoport, akik a mai jellemzően túlfogyasztó és materialista értékrendű világban a fogyasztásuk tudatos csökkentést nemcsak a fenntarthatóság, de a lelki és mentális egészségük érdekében is fontosnak tartják. Kutatásom szükségességét, a téma aktualitásán túl, az is indokolja, hogy tudomásom szerint hazánkban csak erre a szegmensre koncentrálnó vizsgálat még nem született.

A kutatómunka során a legfőbb célkitűzésem az önkéntes egyszerűsítők értékrendjének és jellemzőinek feltárása volt debreceni egyetemisták körében. Ehhez első lépésben meghatároztam a szakirodalmak és egy szakértői fókuszcsoportos interjú segítségével az önkéntes egyszerűsítők életstílusának jellemzőit és meghatároztam azt az 5 fő értékcsoportot (környezettudatosság, az etikusság, a személyes gyarapodás, az anyagi egyszerűség és az önállóság), amely mentén a primer kutatásomat folytattam. Ezt követően egy kérdőíves megkérdezést végeztem el 2018-ban a debreceni egyetemisták körében (n=500 fő). A kérdőív feldolgozása SPSS program segítségével történt, ahol a leíró statisztika mellett, keresztábra-, faktor és klaszterelemzést is végeztem.

A kutatásom legfőbb eredményeinek a következők tekinthetők. Megállapítottam, hogy az önkéntes egyszerűsítők értékei megjelentek a debreceni egyetemisták értékrendjében. Az értékrend alapú szegmentációt követően 4 csoportot tudtam elkülöníteni, amelyek közül az egyikben az önkéntes egyszerűsítők által képviselt összes alapérték megjelent. Ezek alapján a LOVOS szegmens tagjai közé tartozik a megkérdezettek 39,6%-a. Az eredmények alapján szükségesnek tartottam a csoport további szegmentálását. Ennek eredményeképpen a LOVOS értékek iránti elköteleződés mértéke szerint további három csoportot állapítottam meg.

A FENNTARTHATÓ ÉLELMISZER-FOGYASZTÁS MEGJELENÉSE ALTERNATÍV ÉTRENDET KÖVETŐK KÖRÉBEN

Szerző: Barna Fédra Kinga, MSc II. évfolyam
Konzulensek: Prof. Dr. Szakály Zoltán, egyetemi tanár
Bauerné Dr. Gáthy Andrea, adjunktus

A Föld népessége folyamatosan növekedett az elmúlt évszázadok során, ami egyre nagyobb élelmiszer-termelési igénnyel járt együtt. Ehhez pedig a jelenlegi technológiai fejlődés ellenére is egyre nagyobb művelésbe vont földterület szükséges. Egyre gyakrabban jelenik meg az ökológiai lábnyom fogalma, mint a fenntarthatóság vizsgálatának egyik eszköze. Kutatásom célja, hogy megvizsgáljam: az eltérő alternatív étrendet követők körében milyen életstílus jellemzők jelennek meg, valamint azok milyen hatással vannak a fenntartható élelmiszer-fogyasztásra.

Célkitűzésem megvalósítása érdekében országos kérdőíves megkérdezést végeztem 504 magyar fogyasztó körében, melynek főbb elemei a következők voltak: alternatív étrendek, élelmiszerorientált életstílus, helyi termékek. A válaszokat a nem szerinti reprezentativitás érdekében súlyozással korrigáltam, majd leíró statisztikai módszerekkel elemeztem, az élelmiszerorientált életstílus jegyeket pedig faktor- és klaszteranalízis alkalmazásával vizsgáltam.

Az eredmények azt mutatják, hogy egyes alternatív táplálkozási formák esetében ugyan megjelenik a környezettudatos magatartás, de a fenntarthatósághoz ez még nem elégséges feltétel.

Az élelmiszerorientált életstílusra vonatkozó állítások alapján hét faktor különíthető el, úgymint a vásárlási motivációk, a minőségi aspektus, a vásárlási szokások, a fogyasztási szituációk, illetve a főzési módszerek, amely kategórián belül további három altényezőt lehet elkülöníteni – az elhivatottság-innovációt, az egyszerű főzést, továbbá a női-férfi felelősséget/szerepet. A klaszteranalízis során 5 csoportot kaptam: „Újdonságot keresők” (27,8%), „Kivülállók” (18,8%), „Konzervatívok” (15,4%), „Átlagos fiatalok” (16,9%), illetve „Sportos életmódú fiatalok” (21,0%). Az alternatív étrendeket követők az első szegmensben jelennek meg, akiknél nagyfokú tudatosság, innováció, minőségkeresés figyelhető meg.

Helyi termékeket a válaszadók 82,9%-a vásárol, amelynek legnagyobb ösztönzői a származás, a helyi termelők, illetve kereskedők támogatása, az élelmiszerkilométerek csökkentése, a termékek egészséges és természetes volta, valamint a pozitív tapasztalat megléte. Ezzel ellentétesen helyi termékeket leginkább azért nem vásárolnak a fogyasztók, mert túlzottan időigényesnek és nehézkesnek találják a beszerzésüket.

MENTÁLIS FELKÉSZÍTÉS HIÁNYA A HAZAI, VERSENYSZINTEN SPORTOLÓ FIATALOK KÖRÉBEN

Szerző: Borók Orsolya, BA III. évfolyam
Konzulens: Dr. Bácsné dr. Bába Éva, egyetemi docens

Mára az élsportolók fizikai teljesítőképességük határához értek, melynek okán, más módon kell tovább fejleszteni önmagukat a sikeresség és győzelem érdekében, melyben sportpszichológus segít nekik. Azonban ugyanúgy szükség lehet szakemberekre kisebb egyesületeknél, kluboknál utánpótlás és felnőtt korcsoportban egyaránt, akiknek nem hivatásuk a sport, éppen ezért nem elég csak a pályán megfelelni önmaguknak és másoknak, hanem az élet más területein is helyt kell állniuk, ami további leküzdeni szükséges akadályt, több kihívást jelent.

Ezzel az akadályokkal való megküzdésben nyújt segítséget a sportpszichológia, mint speciális tudományág, mely a testi felkészítésen túlmutatva a mentális tréningre helyezi a hangsúlyt, megtanítva a sportolókat kizárni a külvilágot, a lehető legpontosabban koncentrálni, élvezni a sikert és tanulni a kudarcból úgy, hogy közben igazán megismerik önmagukat. Csapat sportolóként engem is érnek azok az impulzusok, melyek minden sportban tevékenykedő személyt edzés és mérkőzés közben. Sokszor megmagyarázhatatlan tűnik egy-egy egyén viselkedése vagy a csapat hibátlan játéka ellenére bekövetkezett vereség. Tanácstalanul állunk a tények előtt, melynek okait és azok megoldási módszereit nem tudjuk, vagy nem ismerjük fel.

Éppen ezért – fiatal sportolók körében végzett online kérdőíves vizsgálattal – arra kerestem a választ, hogy a hazai csapatsportot űző egyéneknek szüksége lenne-e sportpszichológusra, akár a jobb teljesítmény eléréséhez, akár a gátló tényezők leküzdéséhez.

Érzéseiket, önmagukkal való megelégedettségüket kutatva a hipotézisem beigazolódott, hiszen számos akadállyal küzdenek nap, mint nap, akár a sportágukon belül, akár a magánéletük kihatása miatt.

Sportoló nemzetként és a felnövő generációt mindennapos mozgásra nevelő államként előtérbe kellene helyezni a sportág specifikus szakemberek, sportpszichológusok képzését, melynek köszönhetően megelőzhető lenne a fiatal kori lemorzsolódás a teljesítménykényszer miatt, a vereség – kihívás helyett – kudarcként való megélése, az önmarcangolás és a mozgás örömeinek elvesztése.

**A MUNKA MAGÁNÉLET EGYENSÚLY SZEREPE A KUTATÓI PÁLYA
VÁLASZTÁSÁBAN – VIZSGÁLAT A DEBRECENI EGYETEM
GAZDASÁGTUDOMÁNYI KARÁN**

Szerző: Boros József, MSc II. évfolyam
Konzulens: Dr. Kun András István, egyetemi docens

A munka és a magánélet összehangolása jelenleg is folyamatosan bővülő, erősen kutatott téma. A címben szereplő két terület közötti megfelelő egyensúly egyrészt egyéni jóléti tényező, másrészt a minőségi időtöltés egy sarkalatos pontja, továbbá kapcsolatba hozható demográfiai (pl. alacsony termékenység), gazdasági (munkaerő-hatékonyság) vagy kutatás és fejlesztési (hatékonyság és kiválóság) területekkel is. A munka-magánélet összehangolása erősen érinti a tudományos területet választó egyéneket is. Utóbbiak helyzete azért tekinthető különlegesnek, mert a tudományos fokozat megszerzéséhez hosszú időt kell eltölteni az oktatási rendszerben, éppen azt az időszakát, amely a legideálisabb periódus lenne a családalapításhoz. Különös tekintettel a nemek közötti különbségekre Paksi és Szalma (2012) azt találták, hogy a magasabban képzett nők gyakran eltolják gyermekvállalási hajlandóságukat.

Jelen dolgozat a kutatói pálya választásának tényezői között kívánja vizsgálni a magánéleti szempontokat, ezért a doktori tanulmányokra koncentrált. Félig strukturált interjúk készítésével és feltáró jelleggel, kvalitatív vizsgálattal a motivációs tényezők, az ösztöndíjról alkotott vélemény, magánéleti tervek és eddigi tapasztalatok vizsgálata valósult meg. A képzési rendszer és a helyi specialitások megismeréséhez előzetesen a DOSZ elnökével és Debreceni Egyetem Ihrig Károly Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola titkárával és ügyintézőjével is interjút készítettem. Az eredmények azt mutatják, hogy egyre céltudatosabban készülnek a hallgatók a tudományos pályára, elkötelezettek a szakma iránt. A vezetőségi véleményekkel némileg ellentmondásban áll, hogy az aktív PhD hallgatók gyakran panaszkodtak a munka és a magánélet összeegyeztethetőségére, az időszakos túlterheltségre és a szabadidő hiányára. Az aspiránsok körében nem mutatkozott ilyen intenzíven ez a jelenség. Az interjúalanyok közül többen is szívesen kötnének házasságot és akár gyereket is vállalnának a képzési idő alatt, de a válaszadók (elsősorban hölgyek) ezen terveiket módosítani kényszerültek, a végzést követő időszakra tolták az említett eseményeket. A jelenlegi PhD ösztöndíjat szinte kivétel nélkül elfogadhatónak tartották.

**A NEMZETKÖZI BEFEKTETŐI SZEMLELET NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI
BESZÁMOLÁSI STANDARDOKBAN (IFRS) TÖRTÉNŐ ÉRVÉNYESÜLÉSÉNEK
BEMUTATÁSA A MAGYAR TELEKOM NYRT. ÉS A TELENOR ASA SZABAD CASH
FLOW MÓDSZERREL TÖRTÉNŐ VÁLLALATÉRTÉKELÉSÉN KERESZTÜL**

Szerző: Csiszár Dorottya, BA III. évfolyam
Konzulens: Dékán Tamásné Dr. Orbán Ildikó, egyetemi docens

A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok (IFRS) szabályozása keretelveken nyugszik. Ezen keretelvek kialakításakor a standardalkotók meghatározták, hogy a pénzügyi jelentések elsődleges felhasználói, akik számára a jelentéseket elő kell állítani, a tőke biztosítói, azaz a jelenlegi és potenciális tulajdonosok, befektetők és tágan értelmezett hitelezők. Ezen koncepció érvényre jutását kívántam bemutatni dolgozatom során két, telekommunikációs iparágban működő vállalkozás részvényeibe történő befektetési lehetőség vizsgálatán keresztül. Dolgozatom aktualitását az adja, hogy a 2000. évi C. törvény, a számviteli törvény 2015. évi módosítása következtében a jövőben egyre több IFRS szerint készült beszámolóval fogunk találkozni magyar környezetben is.

Hipotézisem az, hogy az IFRS szerint készült beszámolók adatai alapján maradéktalanul elkészíthető két különböző országban bejegyzett, különböző tőzsdén jegyzett cég értékelése, mely alapján megéri befektetni a Magyar Telekom Nyrt. és a Telenor ASA részvényeibe. Modellemben az értékelést közvetlenül a 2016-os beszámolók nyilvánosságra hozatalát követő, 2017. áprilisi időpontra végeztem, hogy a jelenre vonatkozóan önellenőrzést végezhessek.

A vállalatok értékelésének keretében bemutattam a két céget, majd szekunder adatgyűjtést követően környezetelemzést (PEST analízis) és iparági elemzést készítettem. A vállalatok múltbeli gazdálkodásának elemzését tíz éves intervallumban, 2007-2016 között vizsgáltam, melyhez segítségül hívtam a gazdasági elemzés és vállalati pénzügyek eszköztárát is a minél teljesebb kép kialakítása érdekében. Végül, szabad cash flow módszerrel optimista, realista és pesszimista változatot készítettem a két cég saját tőkéjének becslésére. Eredményeim alapján hipotézisem első felét elfogadtam, azonban második felét, a két vállalat részvényeibe való befektetést az akkori túlértékeltségük miatt elvettem. A Magyar Telekomnak osztalékpolitikája felülvizsgálatát, a Telenornak költségei és kötelezettségei csökkentését javasoltam.

A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS IMPLEMENTÁCIÓJA A BOCSKAI ISTVÁN TAGINTÉZMÉNYBEN

Szerző: Dobi Bernadett, BA III. évfolyam
Konzulens: Dr. Bácsné dr. Bába Éva, egyetemi docens

Magyarország kormánya célul tűzte ki, hogy hazánk sportoló nemzetté váljon. Ennek egyik eredménye, hogy a 2012/2013-as tanévtől kezdve minden általános és középiskola számára kötelezővé vált a mindennapos testnevelés gyakorlata.

Célom, hogy átfogó képet kapjak a mindennapos testnevelés megítéléséről, annak pozitív és negatív hatásait feltárjam, kiemelten a diákokra fókuszálva. A vizsgálat helyszíne a Balmazújvárosi Általános Iskola Bocskai István Tagintézménye. Kutatásom során vizsgálom a gyerekek mozgásos tevékenységre irányuló szokásait, valamint azt is, hogy a mindennapos testnevelés által hogyan alakul énképük és közérzetük, hogyan élnek meg a testnevelés órákat. Ha beigazolódik, hogy pozitív vonzatai vannak, akkor társadalmi érdeké válik annak fenntartása. Fontos hatása lehet mind gazdasági, mind társadalmi szempontból és hosszú távon eredményeként elérhető a sportoló nemzet státusz is. Hipotézisem, hogy a mindennapos testnevelés pozitív változást eredményezett a diákok életvitelében, valamint hogy a mindennapos testnevelés révén növekszik a gyerekek tanórán kívüli mozgásos tevékenysége. Ezek alátámasztása érdekében külön kérdőív készült az alsó és felső osztályosok körében, valamint kiegészítő kérdőívek a szülők és a pedagógusok részére. Ezeken felül az iskola tagintézmény-vezetőjével készítettem interjút.

A szekunder kutatás során a testneveléssel kapcsolatos néhány definíciót gyűjtöttem össze, melyeket értelmezek és összehasonlítok. Kitérek a testnevelés és a sport fontosságára, kiemelten gazdasági szempontból és a KSH adatait összevetve értékelem azokat, valamint a mindennapos testnevelést érintő fontosabb jogi aspektusokat összegzem.

A primer kutatások írásbeli megkérdezés alapján készültek, kivéve az 1. osztályos hallgatók körében, ahol szóbeli kérdőív készült. A tagintézmény-vezetővel folytatott interjúval összesen 434 fő adott választ a kérdéseimre. A kapott adatokat leíró statisztikával elemeztem, melyekből kiderült, hogy a tanulók többségének a testnevelés a kedvenc tárgya; a családjuk és tanáraik is nagymértékben támogatják őket sportolási szándékukban; a gyerekek többsége jól vagy nagyon jól érzi magát a mindennapos testnevelés után; és többségük a kötelező tanórákon kívül is rendszeresen sportol.

ELTÉRŐ TARTÁSTECHNOLÓGIÁJÚ TOJÁSTERMELŐ ÜZEMEK ÖSSZEHASONLÍTÓ GAZDASÁGI ELEMZÉSE

Szerző: Erdős Adél Dorottya, MSc I. évfolyam
Konzulensek: Dr. Szöllősi László, egyetemi docens
Molnár Szilvia, doktorandusz

Napjainkban az egészséges táplálkozás kulcsfontosságú szerepet tölt be. A tojás nemcsak alapvető élelmiszerforrás, hanem kiváló beltartalma révén funkcionális élelmiszer is. Nemzetközi szinten a tojástermelés és a -fogyasztás növekvő tendenciát mutat, ezzel szemben a magyar tojáságazatra az elmúlt 10-15 évben folyamatos visszaesés volt jellemző. Az állatjóléti előírások és a fogyasztói igények változása miatt az Európai Unióban alkalmazott tartásmódok az alternatív rendszerek arányának növekvő tendenciáját mutatja. A Magyarországon előállított étkezési tojás jellemzően (85%) bővített ketreces tartásmódból származik. Ezt követi a mélyalmos illetve a madárházás technológia (14%). A szabadtartás és az ökológiai tartástechnológia nem jelentős (1%). Számos szakirodalom foglalkozott már korábban a különböző tartástechnológiában történő termelés állatjóléti, környezeti, illetve gazdasági kérdéseivel. Dolgozatom fő célkitűzése három, különböző tartástechnológiát (ketreces, mélyalmos és madárházás) alkalmazó magyarországi tojástermelő üzem esettanulmányi jellegű összehasonlító gazdasági elemzése.

A kutatómunkához szükséges primer adatokat három, különböző tartásmódot alkalmazó magyarországi vállalkozástól gyűjtöttem be, amelyet a rendelkezésre álló szakirodalmakból és adatbázisokból származó szekunder adatgyűjtéssel egészítettem ki. Az üzemi adatok magukban foglalják a technológiai paramétereket (üzemméret, hibrid, berendezkedés, termelési mutatók), illetve a 2016-2017-es évekre vonatkozó input-output árakat és fajlagos költségteleket. Ezek alapján modellkalkulációt készítettem a három vállalkozás reál- és pénzügyi folyamatainak leírására. A vizsgált három vállalkozás termelési és gazdasági mutatóit egymással, illetve országos átlagadatokkal is összehasonlítottam. Az eredmények tekintetében az egyes tartásmódok összehasonlíthatóságát korlátozta, hogy a vizsgált üzemek mérete és az alkalmazott hibrid is eltérő volt.

FOGYASZTÓI SZOKÁSOK VIZSGÁLATA HAL ÉS HALTERMÉKEK PIACÁN

Szerző: Fodor Márk, MSc II. évfolyam
Konzulens: Prof. Dr. Szakály Zoltán, egyetemi tanár

Kérdőívem elkészítése előtt az volt a célom, hogy megvizsgáljam a magyar halfogyasztási szokásokat. Kíváncsi voltam arra is, hogy miként befolyásolja a jövedelemhelyzet, valamint a különböző húsok elkészíthetősége, zsírtartalma. Befolyásolja-e a fogyasztókat az, hogy a termék magyar vagy külföldi?

Kutatómunkámat a szekunder kutatással kezdtem, ahol elkészítettem a kérdőívet. Igyekeztem úgy megszerkeszteni, hogy információt kapjak a fogyasztók általános húsfogyasztási és vásárlási szokásairól is. Ezt követően tértem át a halfogyasztásra.

A kitöltésre a közösségi média segítségével vettem igénybe, ahol különböző csoportokban és oldalakon osztottam meg a kérdőívet. Összesen 511 válasz érkezett, ám a minta nem tekinthető reprezentatívnak. A válaszadók 61,4%-a nő, 38,6%-a pedig férfi. Életkorokat tekintve a 0-18-as korosztályból 9,2%, a 19-25 közötti korosztály 53,2%, 26-35 között 14,1%, 36-45 között 11,0%, 46-55 között 6,3%, 56 felett pedig 6,2% töltötték ki. Ebből 42,1%-nak van felsőfokú végzettsége vagy diplomája, 45,0%-nak középfokú végzettsége / érettségije, 9,8%-nak 8 általános, 3,1%-nak pedig szakmunkás. Az adatok kiértékelése az SPSS programcsomag segítségével történt.

Húskészítményeket a megkérdezettek csaknem fele (49,0%) fogyaszt és mindössze 8,7% ritkábban, mint hetente. Ez utóbbinak különböző okai lehetnek. Legtöbbször (30,6%) a bonyolult elkészítést jelölte meg indokként, további 18,9% egészségügyi okokat. A leggyakrabban fogyasztott húsféle a csirke (95,0%), míg a hal mindösszesen 30,2%-ot kapott.

Kutatási területem fókuszában a halfogyasztás állt, így ennek jellemzőit is vizsgáltam. Ebből kiderült, hogy 76,9% ritkábban, mint havonta, vagy havonta 2-3 alkalommal eszik. Ennek az oka az, hogy nem szeretik (45,3%). Itt felmerült kérdésként az is, hogyha ritkán fogyaszt halat, akkor melyik az az időpont, amikor fogyaszt. Erre egyhangúlag a karácsony érkezett válaszként.

Azok közül, akiknek fontos az egészséges táplálkozás, ők szintén havi 2-3 alkalommal esznek halat (9,0%). Akiknek nem, azok is ezt a választ jelölték, ám ők összesen 2,2 %-ot tesznek ki.

A válaszadók 43,1%-a a halat a drága árkategóriába sorolta, azonban akadtak olyanok is (31,1%), akik szerint még pont elviselhető. 71,9%-nak fontos tényező az ár a hal megvételénél. Ezzel ellentétben a származási helyet már nem tartották annyira fontosnak, de még itt is odafigyelnek rá (58,7%).

VALUE CHAIN ANALYSIS OF APRICOT IN RELATION TO POST-HARVEST LOSSES – A CASE OF GILGIT-BALTISTAN, PAKISTAN

Szerző: Ghulam, Raza, MSc III. évfolyam

Konzulens: Dr. Horváth Péter, adjunktus

Pakistan is the 4th largest apricot producer in the World, around half of the total country's production produced in the Gilgit-Baltistan (GB) region of Pakistan (Sendall et al. 2013). The current traditional post-harvest practices result in abundant losses and wastages of apricots and have affected the livelihoods of poor farmers in GB region. The study aimed at identifying the causes of apricot post-harvest losses and where these losses occur in the chain by assessing the current post-harvest practices in GB region. The Study used both primary and secondary data. Primary data was collected through questionnaire interviews with 70 apricot farmers, to find out about their harvesting, post harvest handling, drying, sorting & grading and packaging practices/ methods in the apricot value chain. Results indicate apricot losses at each step of the value chain. The traditional postharvest practices or methods at each stage of value chain contribute to apricot losses. The regression analysis results show that traditional harvesting methods (striking sticks and shaking tree branches) are positively associated with apricot losses. The packaging and poor quality practices have also significant impact on apricot losses. The descriptive statistics also correspond to these regression analyses. To reduce the losses and protect the quality of apricots, training about the post-harvest practices particularly the modern and improved methods and techniques, to the farmers is recommended. Moreover distribution of proper harvesting materials such as ladders, dryers, fruit baskets to the farmers, also can contribute to reduce the physical losses during post-harvest practices. The study has implications for government, development organizations, researchers and agriculturists to devise and implement projects and programs to reduce losses and improve production in order to improve livelihoods of poor farmers in Gilgit-Baltistan region Pakistan.

VERSENYKÉPES MAGYAR BOROK A VILÁGPIACON

Szerző: Jenei Eszter, BA II. évfolyam

Konzulens: Márkus Ádám, ügyvivő-szakértő

Dolgozatom központi témáját a bor és annak országok közötti kereskedelme adja. A boripar vizsgálatának relevanciáját az adja, hogy nemcsak egy átlagos fogyasztási cikkről van szó, hanem egy olyan termékről, amihez történelmi szálak, kulturális jegyek és turisztikai attrakciók kapcsolódnak, ezért bizonyos országok – köztük Magyarország – számára ez a szektor kulcsfontosságú, vagy azzá léphet elő a jövőben.

Kutatásomban Magyarország specifikus borainak, illetve a világpiacon megtalálható híres és hasonló karakterisztikájú borkülönlegességeknek nemzetközi kereskedelmét elemzem. Szót ejtek a termékek, illetve az ezeket termelő országok összehasonlításáról. Kitérek a marketing kulcsfontosságára is, mind a fogyasztó, mind a termelő szemszögéből tekintve, mely nélkül a nemzetközi borpiac kínálata nem lenne olyan széles spektrumú, mint napjainkban, mindemellett taglalom a versenyképesség elemeit is. Az általános információkat követve fókusz helyeződik a Magyarországról a Távols-Keletre irányuló exportra, mint egy nemrégiben születő és egyre jelentősebb piaci lehetőségre, illetve az ott jellemző fogyasztói ízlésvilágra, melynek tükrében nagy kuriózumnak is tekinthető fogyasztási cikk a magyar bor. Hipotézisem szerint a magyarországi borok iránti kereslet a jövőben bővíthet a távols-keleti gazdasági adottságokat és fogyasztói preferenciákat tekintve.

A feltevésem alátámasztása érdekében a dolgozatomban iparági szintű export-import adatokkal vizsgálom a nemzetközi versenyképesség főbb momentumait. A szakirodalmak és adatbázisok felhasználása mellett szakemberektől szerzett információk és személyes tapasztalatok is gazdagítják a kutatás mondanivalóját, melyek egytől egyig azt bizonyították, hogy a magyar boroknak még mindig van helye a világpiacon.

A vizsgált szakirodalmakat, a rendelkezésre álló számadatokat és a fogyasztói ízlésvilágot tekintve arra a predikcióra jutottam, hogy a Magyarországon található és exportálási lehetőséggel rendelkező pincészeteknek mindenképpen érdemes a nemzetközi – különösképpen a távols-keleti – piacra fókuszálni, hiszen a fogyasztói ízlésvilágból következő vásárlóerő és a versenyképesség kedvező elemei jótékony hatással vannak a nemzetközi kapcsolatokra, a borkultúra terjesztésére és a külfölddel folytatott kereskedelemre egyaránt.

A KÉZILABDA UTÁNPÓTLÁS NEVELÉSÉNEK FEJLŐDÉSE MAGYARORSZÁGON

Szerző: Juhász Bernadett, BA III. évfolyam
Konzulens: Dr. Bácsné dr. Bába Éva, egyetemi docens

Az utánpótlás nevelés napjainkban kiemelkedően fontos szerepet tölt be a sportban. Ennek érdekében hozta létre a Nemzeti Olimpiai Bizottság az utánpótlás nevelő programokat, melyek több sportágat is érintenek, köztük a kézilabdát is. A Magyar Kézilabda Szövetség is stratégiai célokat határozott meg e terület fejlesztése érdekében. Az elmúlt pár évben újítások sora figyelhető meg a kézilabda utánpótlás nevelésében.

Kutatásom célja, hogy bebizonyítsam valóban pozitív változások történtek a sportág utánpótlás nevelésében, és ezek a változások célzottan a nemzetközi színvonalhoz való felzárkózást segítik elő. A legmegfelelőbb módszer számomra ahhoz, hogy átlássam és megértsem a témát az interjú készítés volt, hiszen csak azok a személyek tudnak megfelelő információval szolgálni, akiknek a kézilabda a mindennapjaik szerves részét képezi. Éppen ezért olyan személyeket kértem fel, akik igazolt játékosok voltak vagy még jelenleg is azok, továbbá edzői tevékenységet is folytatnak elsősorban az utánpótlás nevelésben. Az általam választott öt személy közül nagy örömmre szolgált, hogy egy olyan személy is elvállalta az interjút, aki 125 nemzetközi mérkőzésen vett részt, melyben volt Olimpiai és Világbajnoki szereplés is, továbbá a női és férfi magyar válogatott kapusedzőjeként és másodedzőjeként is tevékenykedett.

Az elkészült interjúk feldolgozása után, bár sok problémára mutattak rá az interjú alanyok mégis úgy gondolom, hogy a magyar kézilabda utánpótlás nevelés megfelelő irányt vett, és ha türelmesen kivárjuk, akkor a változások meghozzák a várt eredményeket.

A KONVENCIONÁLIS ÉS ÖKOLÓGIAI GAZDÁLKODÁS KÖRNYEZETI HATÁSAINAK ÖSSZEHASONLÍTÁSA ANYAGÁRAMELEMZÉSEL

Szerző: Kádár Szilárd, MA I. évfolyam
Konzulens: Dr. Dombi Mihály, adjunktus

A Föld keletkezésétől kezdődően nagy változásokon ment keresztül. Eleinte ezt élettelen tényezők okozták, majd egyre fontosabb szerephez jutott az élővilág. Napjainkban már kiemelkedő az emberi tényező. Az ipari forradalomtól kezdődő népességnövekedés olyan komoly kihívásokat állít elénk, mint a klímaváltozás hatásai és a növekvő élelmiszerek iránti kereslet.

Jelenleg a népesség már jócskán meghaladta a 7,5 mrd főt és várhatóan 2050-re eléri a 9,2 mrd lélekszámot. Tehát a népességnövekedés és az ebből fakadó élelmészeti kényszer komoly aggodalomra adhat okot. További probléma, hogy a természeti erőforrások: a talaj, a biodiverzitás, a növényi tápanyagok, az energia és a víz is korlátozottan állnak rendelkezésünkre. Tehát egyre sürgetőbbé válik az erőforrás hatékony gazdálkodási eljárások alkalmazása, az erőforrás használatának redukálása és az újrahasznosítás mértékének növelése. Ennek érdekében két gazdálkodási módszert hasonlítottok össze: az ökológiai és a konvencionális gazdálkodást.

Kérdés, hogy melyik gazdálkodási forma bizonyul erőforráshatékonyabbnak. Ennek meghatározását egy anyagáram elemzéssel (MFA) végeztem el. Ez az elemzési mód lehetővé teszi, hogy figyelembe vegyük a specifikus tényezők áramlását egy adott helyen és időben. A számolásokhoz 3 konvencionális és 3 ökológiai gazdálkodást hasonlítottam össze.

A kapott eredményekből kiderül, hogy egy kilogramm output megtermelése a biológiai gazdálkodásokban a búza esetén 0,37-0,77-3,7 kg, a napraforgó esetében 0,69-1,4-5,77 kg anyagállomány, illetve a búza esetén 0,11-0,18-1,47 kg; a napraforgó esetén 4,1-12,15-12,63 kg anyaginput felhasználást igényelte.

A felmérés a konvencionális gazdálkodások esetén a búza termesztéséhez 0,48-0,77-1,62 kg; a napraforgó esetén 0,69-0,81-2,43 kg anyagállomány, illetve a búza esetén 0,09-0,12-0,14 kg; a napraforgó esetén 0,08-0,12-0,14 kg Input felhasználás igényelte.

A hozamok tekintetében átlagosan a búza esetén 28,18%-os; a napraforgó esetén 47,68%-os; a hozameltérést kalkuláltam. Így 1 kg ökológiai termesztéstechnológiával a búza átlagosan 0,05 kg a napraforgó 0,09 kg CO₂ kibocsátást eredményezett. Konvencionális gazdálkodás esetén átlagosan a búza 0,04 kg, a napraforgó 0,06 kg CO₂ kibocsátást eredményezett.

A KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLET SZEREPE A VÁLLALATI DÖNTÉSHOZATAL TÁMOGATÁSÁBAN

Szerző: Kerezsi Dóra, MA II. évfolyam
Konzulensek: Dr. Fenyves Veronika, egyetemi docens
Dr. Tarnóczy Tibor, egyetemi docens

A piacgazdaság megfelelő működéséhez elengedhetetlen, hogy a gazdaság szereplői rendelkezzenek a döntéshozatalhoz szükséges információkkal. A döntéshozatalhoz szükség van pénzügyi és nem pénzügyi információkra. A pénzügyi információk alapvetően a számviteli információs rendszerből szerezhetők be. Ezért fontos, hogy a vállalat olyan számviteli rendszerrel rendelkezzen, amely az információigényeket megfelelően ki tudja elégíteni. Magyarországon a 2000. évi C törvény a számvitelről határozza meg a hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezetek számviteli beszámolóinak tartalmát, aminek a mérleg és az eredménykimutatás mellett elengedhetetlen része a kiegészítő melléklet is. A kiegészítő mellékletbe azokat az adatokat, szöveges magyarázatokat kell megjeleníteni, amelyeket a törvény előír, valamint amelyek a vállalkozó vagyoni, pénzügyi helyzetének, eredményének megbízható és valós bemutatásához a tulajdonosok, a befektetők, a hitelezők számára fontos lehet. A kiegészítő melléklet egyrészt törvényi szabályozáson alapszik, másrészt függ a vállalkozás sajátosságától is.

Dolgozatom fő célkitűzése annak vizsgálata, hogy a számviteli beszámoló kiegészítő mellékletében szereplő, és az azokból nyerhető információk milyen módon és mértékben támogatják a döntéshozókat. Legalább a törvény előírásai szerint összeállított és közzétett kiegészítő melléklet nélkülözhetetlen lehet a döntések meghozatalához a különböző tevékenységet végző gazdálkodó szervezetek számára.

A témához kapcsolódóan, a szekunder kutatásom keretében nemzetközi és hazai szakirodalmakat dolgoztam fel, míg a primer kutatásom keretében kérdőíves felmérést végeztem. Kutatásomhoz 112 darab értékelhető kérdőívet tudtam felhasználni. A kérdőívek feldolgozása során egy- és kétszemponitú táblázatokat készítettem és elemeztem. A kétszemponitú táblázatokat különböző statisztikai módszerekkel is megvizsgáltam. A kérdőívet kitöltőknek a kiegészítő melléklet különböző részeinek fontosságára adott válaszainak a csoportosítására főkomponens analízist végeztem. Az elemzésekből megállapítható, hogy a válaszadók több mint háromnegyede figyelembe veszi a döntéshozatal során más vállalkozások kiegészítő mellékletének az adatait, azokat főleg az operatív és a rövid távú döntésekhez használják fel, míg az egyes részeinek a fontosságát a válaszadók erős közepesre minősítették. Az előzőket is figyelembe véve fontos lenne a kiegészítő melléklet információ-tartalmának további erősítése.

AZ INNOVÁCIÓS FOLYAMAT KÖZÖSSÉGI ÖTLETBÖRZÉVEL TÖRTÉNŐ MENEDZSELÉSE

Szerző: Kesjár Szilvia, MSc II. évfolyam
Konzulens: Dr. Soós Mihály, adjunktus

Az internet térhódításával a fogyasztók fókusza átalakult, a vásárlási döntés folyamata lerövidült és az igénybe vett értékesítési csatornák is megváltoztak. Éppen ezért a nagy cégek komoly pénzeket fektetnek az innovációba, hogy olyan termékeket fejlesszenek, amelyek alkalmazkodnak a fogyasztói igényekhez és eladhatók a piacon.

Ma hazánkban az új (innovatív) termékek 80 %-a a piaci bevezetést követően 1 éven belül elbukik (GfK, 2014), hiszen nincs lehetőség sikeres innovációk megvalósítására a ma fogyasztói számára a tegnap módszereinek alkalmazásával. A posztmodern marketing korában a fogyasztó már nem végső felhasználóként áll az értéklánc végén, hanem az innovációs folyamat aktív résztvevője. A cégekkel összekapcsolódva és együtt dolgozva, a potenciális vásárlók alkotják meg a jövő termékeit, amelyek ennek a módszernek köszönhetően lesznek teljesen fogyasztóra optimalizáltak. A közösségi ötletbörze a posztmodern marketing egy olyan módszere, ahol a fogyasztók a termékfejlesztés folyamatában aktív szerepet vállalnak az új ötletek kutatásától akár a termék piaci bevezetéséig (Szakály, 2016).

Dolgozatom célja a fogyasztói és vállalati oldal közösségi ötletbörzén történő részvételi hajlandóságának részletes feltérképezése.

Az eredmények megszerzéséhez lakossági és vállalati megkérdezést egyaránt alkalmaztam kvantitatív online kérdőívezés formájában. A lakossági esetben a minta nem tekintetében reprezentatív, kor tekintetében pedig arányos a heti rendszerességgel internetezők életkorra vetített százalékos arányával a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság 2013-as felméréseinek megfelelően. A vállalati kérdőív különböző nagyságú és formájú szervezetekkel került kitöltésre többnyire a kkv szektorból.

Kutatásomból kiderült, hogy a kitöltők több mint 70 %-a nem hallott még soha a közösségi ötletbörzéről, de több mint 50 %-a biztosan kipróbálná, egyharmaduk pedig aktívan használná is azt. A legnépszerűbb terület ötletek beadására az élelmiszeripar, a legjobban befolyásoló tényező a pályázatok beküldésekor a bérezés mellett a téma kedveltsége.

Kutatásom eredményei alapján azt a megállapítást tettem, hogy a közösségi ötletbörze működőképes módszer lehetne hazánkban, hiszen a fogyasztói és vállalati oldal is nyitott rá.

VESZÉLYBEN AZ ÉDESVÍZKÉSZLET-JÖVŐKÉPÜNK ÉS LEHETŐSÉGEINK

Szerző: Kiss Noémi Ibolya, BA III. évfolyam
Konzulens: Bauerné Dr. Gáthy Andrea, adjunktus

Kutatásom során a globális problémák közül az édesvíz szennyezettségére, szűkösségére szerettem volna felhívni a figyelmet, hiszen ez jelenti a világon a legnagyobb veszélyt az élet minőségére és a társadalom egészségére nézve. Az édesvíz készlete véges erőforrás, amit az emberiség felelőtlenül, pazarlóan használ.

Munkám során tanulmányoztam, hogy miért is olyan fontos az édesvíz, milyen jövőkép várható, hogy lehet az, hogy annak ellenére, hogy az édesvizet több milliárd ember fogyasztja nap, mint nap, mégsem fogy el. Továbbá vizsgáltam az emberek, vállalatok vízfogyasztási szokásait. Bemutattam a víz „történetét”, a vízkészlet megoszlását, és a víz szerepét a világban, a társadalom és a víz kapcsolatát, hogy meglássuk azt, hogy milyen sokszínű kapcsolat alakulhat ki az emberiség és a víz között. Majd a fentiek alapján következtetéseket, javaslatokat vontam le.

Kutatásomat a szakirodalom alapos vizsgálatával indítottam. Régebbi és újabb szakkönyvekben, folyóiratokban, fórumokon, internetes portálokon végeztem kutatást a globális problémákkal, édesvízkészlettel kapcsolatban. Ezek alapján végeztem elemzést, összehasonlítást majd bizonyos témában (Grundfos, Fokváros helyzete, vízdíj jövőbeli alakulása) személyes megkérdezéssel támasztottam alá az internetes portálokon talált eredményeket. A szakirodalmi kutatási munkám mellett kérdőíves felmérést készítettem a magyar lakosság között, felmérve vízfogyasztási szokásaikat, a témával kapcsolatos tájékozottságot, véleményeket.

Az édesvízkészlet szűkösségét kutatásom előtt is problematikusnak tartottam, de a téma vizsgálata után azt állapítottam meg, hogy ez jóval súlyosabb és komplexebb, mint ahogy azt elsőnek gondoltam. Az édesvíz az élőlények fennmaradásához szükséges és az ember mindennapjait is meghatározza. Következtetésként azt állapítottam meg, hogy egyéneknél is felelősséget kell, hogy vállaljunk és környezettudatosabb magatartást kell tanúsítanunk vízhasználatunk során. Továbbá úgy gondolom, hogy Magyarországon érdemes lenne a vízenergiát és a geotermikus energiát még inkább kihasználni. Ugyanakkor hazánk jelentős édesvízkészlettel rendelkezik, ezért bizonyos feltételek teljesülése mellett a vízigényes termékek exportja a jövőben egyre nagyobb gazdasági és társadalmi előnyt jelenthet Magyarországi számára.

A GRABOWSKY KFT. STRATÉGIAI TERVE

Szerző: Kósa Adrienn, MSc II. évfolyam

Konzulens: Dr. Gál Tímea, adjunktus

A stratégiai gondolkodásmód az elmúlt években rengeteget fejlődött. Egy vállalat számára ma már elengedhetetlen, hogy stratégiai tervvel rendelkezzen, mivel ez hozzásegíti a vállalkozást a céljainak a meghatározásához és azok eléréséhez is. Éppen ezért a kutatási munkám témája a Grabowsky Hűtő- és Klimatechnikai Kereskedelmi, Szolgáltató Kft. stratégiai tervének kidolgozása. Emellett a terv részeként bővebben foglalkozok a jövedelmezőségi helyzetének elemzésével is, amelynek a 2013-tól 2016-ig terjedő időszak szolgál alapjául.

Az egyetemi évek során elsajátított tudás és szakirodalmak alapján igyekeztem egy komplex stratégiai tervet elkészíteni, ami remélhetőleg a cég helyzetének a javulását fogja eredményezni. Mivel a vállalkozás korábban nem készített ilyen tervet, éppen ezért jelen dolgozatom célkitűzése, hogy megtaláljam azt a stratégiát, ami által a vállalat képesebb lesz jelenlegi helyzetéhez viszonyítva versenyképesebb működésre, valamint kedvezőbb jövedelmi helyzet megteremtésére.

Az általános célkitűzésem megvalósításához primer és szekunder adatgyűjtéseket végeztem. Meghatároztam, hogy a vállalat milyen külső- és belső környezeti adottságokkal rendelkezik, ami alapján olyan mátrixokat készítettem, amelyek segítségével a potenciális stratégia megállapítható. Mindezek mellett jövedelmezőségi elemzéseket is végeztem.

Az eredmények alapján annak ellenére, hogy a vállalat 2016-os éve veszteségesen zárult, nem a defenzív stratégiát kell alkalmazni a további működése során. A kvantitatív stratégiai tervező mátrix értékei alapján legjobbnak vélt stratégia az intenzív fejlesztés, azon belül is a legkedvezőbb a piacmélyítés.

BIOGÁZ-ÜZEMI PELLETTYÁRTÁS GAZDASÁGI ELEMZÉSE

Szerző: Nagy Dávid, MSc II. évfolyam

Konzulens: Prof. Dr. Bai Attila, egyetemi tanár

A hazai biogáz-üzemekben alkalmazott kogenerációs technológiák esetében a bevétel legjelentősebb része a villamos energia értékesítéséből származik. Az eredményességet leginkább befolyásoló tényezők közé a melléktermékek-felhasználása, vagy értékesítése sorolható. A hulladékhő felhasználása sok esetben problematikus, az energetikai hatásfok esetenként csak 35-40%, a kiejert biotrágya szántóföldre történő kihelyezése pedig csak korlátozott keretek (engedélyezés, nitrogén dózis, kijuttatási időszak) között lehetséges. A közeljövőben a biogáz-üzemek egyik legjelentősebb problémája a zöldáram értékesítése lehet, ugyanis a támogatott ár csak az átvételi szerződésben megállapodott időszakra szól, amelyet követően kizárólag a piaci értékesítés lehetséges, jóval alacsonyabb ár mellett. A pelletgyártás mindkét melléktermék egyidejű és teljes körű hasznosítására alkalmas, emellett többféle célra (tápanyag-ellátás, hőhasznosítás) felhasználható, piacképes végterméket eredményez és nem igényli a kogenerációs technológia átalakítását sem.

Mindezek alapján egy konkrét üzem adataira alapozva a pelletgyártás átfogó gazdasági elemzését tűztem ki célul, amely tekintetében a további specifikus célkitűzéseket határoztam meg. Egyrészt a biogáz-üzemi pelletgyártás jövedelemtermelő képességét költség- és jövedelemelemzés alkalmazásával kívánom meghatározni. Erre vonatkozóan érzékenységvizsgálatot végeztem annak érdekében, hogy értékelni lehessen a villamos áram és pellet árváltozásainak hatását. Másrészt a biogáz-üzemi pelletgyártáshoz fűződő beruházás statikus és dinamikus mutatóit beruházás-gazdaságossági elemzésen keresztül értékeltem, amely tekintetében elaszticitás-számítást és scenárió-elemzést kívánok alkalmazni a különböző hatások mértékének meghatározása érdekében.

Eredményeim alapján a pellet energetikai célú értékesítése jelentős többletjövedelmet, és önköltségsökkentést biztosít az üzem számára, továbbá valamennyi forgatókönyv alapján egy megtérülő és nyereséget nyújtó beruházás lehet. Mindemellett a jelenlegi agripellet árak ugyan nem teszik lehetővé, hogy pótolja a zöldáram KÁT keretében történő értékesítést követő bevétel-kiesést, azonban a veszteség csökkentését és az üzem pozitív pénzáramát képesek biztosítani.

A BREXIT ÉS GIBALTÁR: AZ 50. CIKK HATÁSA A BRIT TENGERENTÚLI TERÜLETRE

Szerző: Pártos Zsófia, BA III. évfolyam
Konzulens: Dr. Sigér Fruzsina, adjunktus

A dolgozatom egy igen aktuális témáról, a brexitről szól. Példa értékű lépésre szánta el magát Nagy-Britannia azzal, hogy népszavazásra bocsátotta kiválási szándékát az Európai Unióból. A szavazás megosztotta az embereket, de a többség a kiválás mellett tette le voksát. Az integráció működése során most először kell használni az 50. cikket, ami egy tagállam kilépése esetén meghatározza a kilépési procedúra fő lépéseit és időintervallumát. Az esemény egyedisége miatt az EU nem rendelkezik bevett forogatókönyvvel az ügy kezelésére és lebonyolítására, ezért a tárgyalások során folyamatosan alakulnak ki a „szabályok”.

A brexitet az Egyesült Királyság 14 tengerentúli területeinek szemszögéből közelítem meg, ezen belül az egyetlen Európában található függő területét, Gibraltár helyzetét vizsgálom. A gibraltári lakosság több, mint 95%-az EU tagság mellett döntött, ami újból kiélezte a Spanyolország és az Egyesült Királyság közti régi ellentétet Gibraltár szuverenitásával kapcsolatban.

A brexit jövőbeli hatásait csak sejteni lehet, nem tudhatjuk biztosan, hogy milyen következményei lesznek az EU-ból való távozásnak. Számos hipotézis született a témával kapcsolatban, amikre a dolgozatomban részletesebben kitérek. A döntés belső és külső változásokat is indukál az országban, amiket megfelelő menedzseléssel kordában lehet tartani. Úgy vélem, hogy egyik fél sincs teljes mértékben felkészülve a következő eseményekre, azonban megfelelő nemzetközi kommunikációval és együttműködéssel megoldhatóak az érdekellentétek.

A közelmúltban egy újabb esemény került napvilágra, a Cambridge Analytica botrány. A hír kiszivárgása más megvilágításba helyezi az eddig ismertnek hitt körülményeket. Véleményem szerint nem maradhat ki a dolgozatomból sem, hogy teljes képet kapjunk az eseményről.

A GAZDASÁGFEJLESZTÉSI TEVÉKENYSÉG HATÁSA DEBRECEN TURIZMUSÁRA ÉS KAPCSOLATA A TURISZTIKAI FEJLESZTÉSEKKEL, APPLIKÁCIÓKKAL

Szerző: Sánta Ádám Kálmán, MSc II. évfolyam
Konzulens: Dr. Könyves Erika, egyetemi docens

A mai világban a turizmus egyre fontosabb szerepet tölt be. Számos ország, térség megélhetése földrajzi adottsága miatt szinte csak ezen múlik. Rengeteg támogatást biztosítanak a különböző államok, így hazánk is a turisztikai fejlesztésekre. Az eddigi fejlesztési koncepciók során, Magyarországon leginkább pályázati támogatásokban és az IFA (idegenforgalmi adó) visszaforgatásában gondolkodtak a fejlesztést patronáló és fejleszteni kívánó szervezetek. Ezért azt szerettem volna megtudni, lehetséges-e az, hogy egy város, mint Debrecen a gazdaságfejlesztési tevékenységnek köszönhetően közvetett, vagy akár közvetlen módon képes lehet-e bővíteni forrásait, támogatni a turistaérkezések fokozását, befolyásolva ezzel a város turisztikai arculatát és

A kérdéseim megválaszolásához szekunder és primer kutatásokat végeztem. A szekunder középpontjában, a Debrecenben lehetséges tőkebefektetések formái, módjai és ezek hatásai a város megújulására állnak. Ez a megújulás miként jelentkezhet a turizmusban, végül ezt milyen XXI. századi alkalmazásokkal függhet össze. A primer kutatásom ehhez illeszkedett, melyet három nagyobb téma köré fűztem fel kérdőív formájában: általános felmérés az utazási módokról (pl.: gyakoriság, úti cél, információforrások, közlekedési eszközök), megjelentek-e az online megoldások az utazásaik során, illetve mennyire ismert a kitöltők körében Debrecen. Ehhez a ponthoz kapcsolódik a folytatásban egy esettanulmány, melyben saját tapasztalataimra támaszkodva (gyakornokként, majd alkalmazottként) bemutatom, hogyan történik Debrecenben a turisztikai információ-szolgáltatás.

Kutatásaim eredményeképpen elmondható, hogy városunk kiemelt hangsúlyt fektet arra, hogy a befektetőket, illetve a turistákat egyszerre vonzza magához. Az online megoldások egyre inkább terjednek, ám ezen a területen a Debrecennek még fejlődnie kell, viszont a Smart City koncepció kapcsán nem fejlesztenek turisztikai alkalmazásokat. A felmérésből kiderült, hogy a válaszadók nagyjából fele évente csak párszor utazik, a zömük valamelyik megyeszékhelyen él és leginkább autóval indulnak útnak. Emellett a megkérdezettek többsége használ valamilyen mobil telefonos alkalmazást az utazásaik során, de ezt csak ritkán teszik és főként az utazás megtervezéséhez, foglalásához. A kitöltők jelentős része járt már Debrecenben, 2-4 napot töltöttek el a városban és összességében elégedettek voltak az itt eltöltött idővel és közel 50%-uk vissza is térne újra a városba látogatóként.

**DETEP TAGOZAT ELŐADÁSAINAK
ÖSSZEFOGLALÓI**

UTÁNPÓTLÁS KOSÁRLABDÁZÓK PROFIVÁ VÁLÁSA AZ EYBL HOZZÁJÁRULÁSÁVAL

Szerző: Dara Lilla Csenge, MSc II. évfolyam
Konzulensek: Dr. Bácsné dr. Bába Éva, egyetemi docens

A kutatásomnak azért ezt a témakört választottam, mert jelenleg edzőként dolgozom a Debreceni Kosárlabda Akadémia U16-os korosztályában és ezt az időszakot tartom az egyik legfontosabbnak egy utánpótlás sportoló életében. Hiszen ezt a korosztályt követően, már csak egy korosztályban mutathatja meg egy játékos, hogy mire képes és ezután derül ki, hogy lesz-e belőle profi játékos vagy sem. A kutatást nagymértékben segíti, hogy ezt a korosztályt az Akadémia kiemelten kezeli és nemzetközi ligában, az EYBL Central Europe bajnokságában szerepelteti. 2017. szeptemberében abba a szerencsés helyzetbe kerültem, hogy a debreceni forduló megszervezését, a torna lebonyolítását egy kollégám segítségével csinálhattam meg. Már korábban is láttam, hogy sok munkát igényel és odafigyelést egy ilyen volumenű tornának a koordinálása. Emellett a korábbi évek tapasztalatait is összevetve egyértelművé vált számomra, hogy a játékosok szerepeltetése az EYBL bajnokságban egy nagyszerű lehetőséget kínál mind a személyes, mind magának a csapatnak a fejlődés szempontjából. A ligát élőben lehet követni a YouTube-on valamint az EYBL TV-n keresztül, valamint a statisztika is megtekinthető a liga saját honlapján. 2018 januárjában utazott először külföldre az U16-os fiú csapatunk, mivel eddig a fordulokat, amelyben részt vettek vagy Debrecenben voltak, vagy pedig az Alba Fehérvár rendezte meg. Így lehetőségem adódott arra, hogy a csapattal Rómába utazzak a szezon harmadik fordulójára, ahol a csapat menedzser szerepét töltöttem be. Ezáltal szembesültem az érme másik oldalával is, hogy milyen az, amikor nem rendezőként veszel részt egy ilyen kaliberű tornán, hanem mint utazó csapat neked kell mindenről gondoskodni a kiutazás tekintetében. A kutatásomat ezért kiemeltem három csapat figyelembevételével szeretném elvégezni. A kutatás jelenleg még a kezdeti fázisban van, a módszertan az esettanulmányra, a személyes megfigyelésre és interjúkra épül. Az eredmények részben az összehasonlításból származó azonosságokat és különbségeket igyekszem minél áttekinthetőbben bemutatni, valamint ezt igyekszem a személyes tapasztalataimmal ötvözni. A következtetések, javaslatok szekcióban pedig az EYBL-ben felfedezett potenciált, lehetőségeket szándékozom ismertetni és az általam logikusnak vélt haladási irányt bemutatni.

GENERÁCIÓVÁLTÁS A MEZŐGAZDASÁGBAN, A HAJDÚNÁNÁSI JÁRÁSON

Szerző: Dombi Krisztina, MSc II. évfolyam

Konzulens: Dr. Horváth Péter, adjunktus

Európa számos országához hasonlóan Magyarország is évek óta küzd az utánpótlás kérdésével az agráriumban. A fiatalok megszólítása olyan sürgető kérdés, amelyre mielőbb választ kell találni, hiszen évtizedekre meghatározhatja a hazai mezőgazdaság sorsát. A hazai kkv-szektor meghatározó családi vállalkozások többségét közel egy időben, a rendszerváltást követően alapították, emiatt a vezetőket érintő generációváltás problémája is egy hullámban, a következő évek során éri el őket. Magyarországon nincs kiépült rendszere és rutinja a családi vállalkozások generációváltásának. Leginkább a tapasztalat, tudás átadása, illetve a gazdálkodói életforma vonzóbbá tétele jelenti a legnagyobb kihívást. A családi vállalkozások esetében a vállalkozás fennmaradása nem csupán üzleti, hanem legalább ugyanolyan mértékben érzelmi kérdés is az alapítók számára.

Azért választottam ezt a témát, mert szoros kapcsolat fűz a mezőgazdasághoz, hiszen a szüleim több mint húsz éve gazdálkodnak, tíz éve vagyok a családi gazdaság tagja és Hajdúnánáson egy agrártelepülésen élek, ahol sok ismerősöm, rokonom gazdálkodik, így lehetőségem van több mezőgazdasági ágazat megismerésére. Véleményem szerint a generációváltás azért történik nehezen Magyarországon, mert a fiatalok nem találják jövedelmezőnek a mezőgazdaságot és túl sok kockázatot látnak benne. A gazdálkodáshoz pedig elhivatottságra, felelősségvállalásra és kockázatvállalásra van szükség. A fiatalok viszont megfelelő útmutatás, tájékoztatás nélkül nem tudnak megindulni, fejleszteni. Véleményem szerint a fiatalokat nagyobb összegű vissza nem térítendő támogatásokkal, korszerű technológiákkal, a földhöz jutás elősegítésével, komplex képzéssel és a gazdálkodás egészére, valamint részleteire való felkészítéssel lehetne motiválni.

Dolgozatom célja felmérni a helyzetet azzal kapcsolatban, hogy a gazdálkodó családoknál, hogyan zajlik a generációváltás, vagy történik-e egyáltalán generációváltás. Dolgozatom megírása előtt az alábbi hipotéziseket fogalmaztam meg: a Hajdúnánási járáson a gazdálkodói családok többségénél a generációváltás elsődleges eszköze a Fiatal gazdák induló támogatása, illetve, hogy a gazdaság mérete és a generációváltás között szoros kapcsolat van. Kutatásom célja a releváns szakirodalmak széleskörű megismerése, a vizsgált járás ökológiai, társadalmi és gazdasági funkcióinak a bemutatása, valamint a megyei és az országos helyzettel való összehasonlítása. A nyertes fiatal gazdákkal, egy pályázati íróval és a Fiatal Gazdák Magyarországi Szövetségével kérdőívek, mélyinterjúk készítése. A módszertant tekintve varianciaelemzést, korreláció- és regresszió számítást, valamint diszkriminációs analízist szeretnék végezni.

A SPORTSZER FORGALMAZÓK NEMZETKÖZI ÉS HAZAI PIACÁNAK JELLEMZÉSE

Szerző: Novák Ádám, MA I. évfolyam
Konzulens: Dr. Bácsné dr. Bába Éva, egyetemi docens

Napjainkra a sport az egyik legdinamikusabban fejlődő iparaggá nőtte ki magát. A sport piac azonban nagyon speciális, más piaci mechanizmusok jellemzik, mint egyéb iparágakat. A sportpiac egyik meghatározó szegmense a sportszerek piaca. A sportszerek szerves részét képezik a sporttevékenységnek. Kizárólag sportszerek segítségével lehet üzni bizonyos sportokat (hogyan focizhatnánk labda nélkül, hogyan alakult volna ki a diszkoszvetés, a gerelyhajítás stb.). Mára a sportszerek innovációja révén megállapíthatjuk, hogy ezek nagyban hozzájárulhatnak a sportolók eredményes és sportág-specifikus fejlődéséhez. A sport iparágon belül az egyik legmeghatározóbb szerepet a sportszer gyártók, forgalmazók töltik be.

A sportszerpiac legnagyobb szereplői: USA, Kína és Európa. A legtöbb sportszergyártó cég ezen országokban működik. Nagy az import-, export forgalom az országok között - derül ki a különböző statisztikákból. A kutatásomban jellemzem, hogy mekkora az amerikai, kínai, európai piacok mérete, mennyi embert foglalkoztatnak. Ezzel rá tudok világítani arra, hogy az egyes piacok milyen hatással vannak a globális sportszergyártásra.

A magyarországi sportszer piacról még nem készült teljes körű átfogó elemzés, ezért is vállalkoztam erre a vizsgálatra, hogy ezt a hiányt pótoljam. Ugyan kevés a szakirodalom, de a hazai meghatározó szereplőknek a beszámolója szabadon elérhető, illetve a KSH hivatalos oldalán is találhatóak információk a hazai sportszer értékesítésről. Ezek alapján bemutatható a sportszer forgalmazási piac hazai helyzete.

AGRONÓMIAI ÉS ÖKONÓMIAI ELEMZÉSE A TEDEJ ZRT. KUKORICATERMESZTÉSÉNEK

Szerző: Ricz Sándor, MSc I. évfolyam
Konzulens: Prof. Dr. Pepó Péter, egyetemi tanár

Dolgozatomban egy komplex elemzést, végeztem a Tedej Zrt. kukoricatermesztéről. Kutatásom két fő komponensből tevődik össze, ugyanis végeztem egy agronómiai és egy gazdasági elemzést is.

Vizsgálatom 6 évet foglal magában (2010-2015), a 6 év adatait a cég által vezetett gazdálkodási naplókából gyűjtöttem, majd ezeket az adatokat rendszereztem, és különböző elemzéseket, számításokat hajtottam végre ezen adatok segítségével.

Az agronómiai részben azt vizsgáltam, hogy a különböző tényezők milyen hatással vannak a kukorica termésmennyiségére. A számos agronómiai tényező közül, amely hat a kukorica termésmennyiségére, négyet választottam ki és ezen tényezők hatását vizsgáltam, elemeztem:

- Az időjárás hatása a kukorica termésmennyiségére: A hőmérséklet és csapadék adatok elemzése a kukorica tenyészideje alatt.
- Az elővetemény hatása a kukorica hozamára: A különböző minőségű elővetemények, milyen módon képesek befolyásolni a termésmennyiséget.
- A kijutatott nitrogén befolyása a kukorica termésmennyiségére: A cég által a vetésterületre kijutatott nitrogén mennyiség, hogyan befolyásolja a termést.
- A különböző hibridek terméssingadozása: A különböző tenyészidejű hibridek, mekkora hozamot képesek produkálni adott években.

Az ökonómiai elemzésemhez a cég főkönyvét, illetve a termelés költségszerkezetét használtam fel, majd különböző jövedelmezőségi és hatékonysági mutatókat számoltam, és ezen mutatók alapján elemeztem a termelés gazdaságosságát.

A mutatók meghatározása után elaszticitás számolást végeztem, ebben a számításban azt vizsgáltam, hogy a különböző tényezők 1 %-os változása milyen mértékben befolyásolja a fedezeti összeget, illetve a költségarányos jövedelmezőséget. Ezután pedig kritikus értéket kalkuláltam, ahhoz a két tényezőhöz, amelyek legnagyobb mértékben befolyásolták az előzőekben említett mutatókat, így meghatároztam hozzájuk egy minimum értéket, amit el kell érni ahhoz, hogy a termelés ne legyen veszteséges. Végezetül pedig egy szcenárió elemzést hajtottam végre, ahol a termelés 3 lehetséges kimenetelét vizsgáltam (optimista, realista, pesszimista).

A KÖZVETLEN KIFIZETÉSEK VIZSGÁLATA A HAJDÚBÖSZÖRMÉNYI GAZDÁLKODÓK KÖRÉBEN

Szerző: Uzonyi Antal, MSc II. évfolyam

Konzulens: Dr. Horváth Péter, adjunktus

Magyarország EU-hoz történő csatlakozása mérföldkönek tekinthető mezőgazdaságunk életében, hiszen jelenleg is a gazdálkodók jövedelmének 70%-át agrár- és vidékfejlesztési támogatások képezik. A témakör aktualitásán túl kiemelendő, hogy Hajdúböszörményben tradicionálisan nagy hagyományai vannak a mezőgazdaságnak. A kutatás általános célkitűzéseként minél pontosabb képet szeretnék kapni a Hajdúböszörményben gazdálkodók közvetlen támogatásokhoz fűződő viszonyairól, amelynek értelmében többek között választ kaphatunk arra is, hogy 2008-2017 között hogyan alakult a közvetlen támogatások koncentráltsága, valamint források, alapok, illetve jogcímek szerinti megoszlása.

Kutatómunkám keretében elsősorban szekunder adatokra támaszkodtam. A kutatás első részében az EU jelenlegi és jövőbeli, továbbá Magyarország csatlakozását megelőző, illetve a csatlakozását követő költségvetési ciklusokra vonatkozó agrártámogatási rendszere került feldolgozásra. Ezt követően Hajdúböszörmény tekintetében a Magyar Államkincstár közérdekű adatházisában elérhető, a 2008-2017 közötti időszakra vonatkozóan rendelkezésre álló támogatási adatokat használtam fel, amelynek keretében a kifizetett támogatásokat mind a 10 év esetében összegszerűen, források-, alapok-, városrészek-, illetve támogatási jogcímek szerinti bontásban is kimutattam. Ezen túlmenően a közvetlen támogatások koncentráltságának alakulását Lorenz-görbe segítségével szemléltettem, amelynek alapján megállapítható, hogy a vizsgált évek mindegyikében magas volt a támogatások koncentráltsága, továbbá kiegyenlített támogatás eloszlás figyelhető meg, hiszen valamennyi évben kevés támogatott kapott nagy összegű támogatást. A CR koncentráció értelmében a vizsgált években a 3 legnagyobb támogatásban részesült szereplő összes közvetlen támogatásból való részesedését határoztam meg, továbbá Hirschman-Herfindahl index segítségével az egyes támogatottak összes közvetlen támogatásból való részesedésének a négyzetösszegét kumuláltan jelenítettem meg.

Úgy gondolom, hogy a támogatások valóban érdemi segítséget tudnak nyújtani, ugyanakkor a gazdálkodóknak nem szabad megelégedni csupán a biztosnak titulált támogatásokkal, hanem a jövőjük biztosítása érdekében szükséges folyamatosan növelni a termelésük, valamint beruházásokkal és fejlesztésekkel a gazdaságuk színvonalát is.

JEGYZETEK

